

//////////////////////////////////// AKVARIET

Anna Lindkvist Adolfsson

Släkten målar färlakorgar, 1977-1989

Margareta Danhard

Utterkvinna I – VI, 2014-2015

Utgångspunkten är prästen Samuel Ödmanns berättelse om en förförd flicka som i 1700-talets Delsbo fick gifta sig med en utterskinnskorsmössa på huvudet istället för kyrkans silverkrona.

Efter att ha varit ett skamplagg på en okysk kvinna blir uttern sig inte lik. Den tar med sig delar av kvinnans "vara" och blir ett slags förkroppsligande av makt och maktlöshet i våra vardagliga liv genom historien – den blir en utterkvinna.

I serien av utterkvinnor möter vi symboler och tecken hämtade från historiska berättelser och sägner. Exempelvis bär *Utterkvinna VI* en halvklut som enligt skånsk sägen är att beteckna som en horklut. Hål och blixtlås i ryggen för tankarna till skogsrådet och berättelser om uppsprättande av kläder på förvisade kvinnor.

//////////////////////////////////// KONSTHALLENS ÖSTRA SAL

Margareta Danhard

Otidigt sängelag I – II, 2015-2016

Mycket har samlats och sparats. Men vad finns inte i museernas samlingar?

Otidigt sängelag I har en mössa som endast finns beskriven i skrift och som varit till inspiration för reflektion över kvinnans sociala roll och arv. På 1700-talet var det olagligt att bli med barn innan giftermålet. Var kvinnan gravid vid vigseln fick paret böta för otidigt sängelag. Dessutom fick kvinnan inte bära den kyska brudens skrud, såsom den förgyllda brudkronan. Istället fick hon bära ett skamplagg som i detta fall var en utterskinnskorsmössa.

Otidigt sängelag II har ett hustrudok, en ungmorsmössa, som skamplagg under vigseln. Ett tecken på att hon blivit "hustru" i förtid. Hon heter Karin, är gravid i fjärde månaden och det sägs att hon tagit så illa vid sig att hon senare får epilepsi. Vilket man kan finna i husförhörslängderna.

Enligt en skånsk förmedlare nämns det att dessa skamliga huvudbonader är som ett Kains tecken i pannan. Att på samma sätt som Gud sätter ett märke på Kain, brodermördaren, så sätter man en speciell mössa "i pannan" på kvinnan, som ett tecken på hennes skam.

Anna Lindkvist Adolfsson

Stabben, 2016

I min uppväxt lärde jag mig tekniken att lägga stabbar: plank vid plank och strön däremellan. Med mig har jag också de textila teknikerna och broderandet. I *Stabben* möts de två världarna – de grovt hyvlade planken och de broderade landskapssömmarna.

Carina Bergholm

Nackspärr, 2015

Jag tänker på personen bakom allt det handarbetade. Det perfekt utförda – gnissligt duktigt – axlarna vid öronen. Tänker på de mänskliga tillkortakommanden som ställer sig i vägen för perfektionen. När kroppen sviker, erfarenheten fattas eller när energin är högre än eftertänksamheten.

Catarina W. Källström

Det sitter i väggarna I, 2016

Linne som vävts av kvinnor i släkten. Nu 2016 är det nog hundra år sedan de första vävdes. Med stor vördnad har de sparats genom generationer, ibland använda men mest legat på hyllan. Kan man stoppa undan arvet, knöla in det i ett hörn eller är det arvet som likt en parasit växer fram ur väggarna och tränger sig på?

Margareta Danhard

Utterskinnskorsmösse-Babushka, 2016

”Hon var klädd i svart. Såsom hon förverkat rätt att bära kyska brudars skrud, hade hon på sitt huvud först ett vitt dok samt därovanpå en så kallad korsmössa. Denna bestod av tvenne utterskinns-rimsor, 2 tum breda, sammansydda till ett kors, varav ena spitsen såsom en smäck låg framåt pannan, den andra ned uti nacken samt de övriga 2 en nedåtgående till vardera örat.”

Samuel Ödman, *Hågkomster*.

////////////////////////////////// ANDRA SKEPPET / KONSTHALLENS ÖSTRA SAL

Anna Sjons Nilsson

Att stapla garn, 2015

Att stoppa en strumpa, 2015

Att ärva ett tankemönster.

Att titta i sitt eget förråd och inse att det bygger på en föreställning som inte stämmer överens med mitt nuvarande görande.

Jag kommer inte att varpa och väva av alla mina garner. Men garnrullarna ligger där i sina lådor och bär på en för mig historisk föreställning.

Jag staplar mina garner. Ändrar på min föreställningsvärld. Men blinkar till den invigde. Jag är redo att varpa, varpa vidare på en tradition.

Inger Bergström

Arvsgråt I-II, 2015

En itu-sågad möbel. Den har varit med ett tag, fyllt sin funktion och verkat trofast som det den är ämnad för. Troligen har den flyttats omkring och kanske har den ärvts. Den har säkert hört och sett en hel del. Allt finns här fördolt berättat i materialen. Nutid och dåtid. Kanske kan ändå en möbel gråta?

//////////////////////////////////ENTRÉN

Anna Lindkvist Adolfsson

Anna själv tredje, 2015

Anna själv tredje är ett tema som använts sedan medeltiden inom skulptur och måleri. Det gestaltas då med Jesus som barn sittande i Maria hans mors knä som i sin tur sitter i sin mor Annas knä.

Mitt verk handlar om vad det är i mitt arv som jag väljer att lyfta fram eller fokusera på. Var det verkligen så att mina förfäder var lika intresserade av allmogekulturen som jag vill påstå eller var de bara tvungna att leva i den? Var min mor och mormor överhuvudtaget intresserad av textilt hantverk? Kommer mitt intresse från min mormor Anna eller är det bara min konstruktion? Vad är det som jag väljer att föra vidare till mina barn och vad väljer de att ta med sig?

Carina Bergholm

Vad vill du mig med din virkade flärp?, 2015

Carina Bergholm

Arkiv 1: textil (proveniens), 2015

Rest landet runt och med vita handskar och fått känna, vrida och vända på objekten i de textila arkiven. Funderar kring – vad sparas och varför? Vad sparas inte och varför inte?

Dokumenterande bilder på allvarliga personer iklädda vardagskläder och dräkter. Nummerordning, listor och tabeller. Rader av liknande gulnade vita skjortor på vadderade galgar. Omständliga procedurer med månader av frysning för att inte få in skadedjur i arkivet efter att textilierna varit utlånade och utställda. Frysning av sådant som jag känner igen från mitt eget hem. Vad är viktigt för historien? Vad betyder värde? Ger proveniens något om jag tillför det till sådant som finns hemma hos mig? I mitt syrum? Mina arkiv?

Jag förlorar mig i arkivestetiken, nummersystem, kolon-tecken, klisterlappar, etiketter på oblekta snören, sorterar i storleksordning, sorterar i färgordning. Vem har ägt den här knappen? Vilket plagg satt den i och har det plagget varit med om något spännande?

Frida Berntsson

Ordinary embroidery, 2014-2016

En riktning inom broderi påträffas i märkböcker vars förlagor låg till grund för hemmets konstnärligt utförda textilier. Beskrivningar som inte enbart var praktiska och estetiska utan även hade en social betydelse, de visade social status och fungerade som ett språk från människa till människa.

Ordinary embroidery / speglar hur bruket av mönsterförlagor bidrar till att textilier framställs i otaliga exemplar. En upprepning som även för med sig att sociala mönster kan uppstå – identitet formas och styrs genom ett ständigt repeterande av specifika handlingar.

Återskapandet av de textila motiven visar att vi är fångade i ett diskursivt spel där vi bevarar de inneboende konstruktionerna. Inom den textila sfären har detta lett till en föreställning om att det finns en "ursprunglig natur" som ligger till grund för hur textilier betraktas, att textil är bundet till ett specifikt genus och till en specifik kultur.

Inger Bergström

Att sola I, 2015

”Att sola” är ett skånskt begrepp med anor från 1800-talet som betecknade den årliga proceduren att vädra gårdens alla vävnader och textilier. På de välbärgade gårdarna blev det ett omfattande arbete – textilierna som förvarades i gårdens kistekammare lyftes ut i friska luften, de lades ut på marken och hängdes upp på buskar och linor. Detta var förstås också ett sätt att en gång om året visa sin textila välmåga för den som hade ärenden förbi.

I fotoserien *Att sola* visas en samtida solning. Här är det hemmets stora samling av ännu obrukade tyger som lagts ut i trädgården. Tygerna är som oskrivna ark, tillsammans solar de sig i sin egen glans och bildar ett monumentalt lapptäcke i landskapet.

Catarina W. Källström

Det sitter i väggarna II, 2016

Anna Sjons Nilsson

Att märka en duk, 2015

Maria Wahlgren

Traditionen jag inte ärvde – Luften är fri, 2015

Traditionen jag inte ärvde – Fysisk visshet, 2004-2015

Traditionen jag inte ärvde – Provkartan, 2015

Traditionen jag inte ärvde – Måttstocken, 2015

Traditionen jag inte ärvde – Please wait..., 2015

Traditionen jag inte ärvde – Livslinjalen, 2015

Traditionen jag inte ärvde – Rörelseriktning, 2016

Traditionen jag inte ärvde – Bländad, 2015

Korsstyggn kännetecknas av två korsande linjer. De undre stygnen sys i samma riktning och det övre läggs i motsatt ledd. I detta finns en begrundan.

Natur som dekorativt motiv interagerar ofta historiskt med broderitekniken korsstyggn. I *Traditionen jag inte ärvde* kan det monokroma istället anspela på människans mer förnimbara omgivning. Eller läsas som formande av livsvillkor. Jag reducerar motiv till ett görande istället för ett avbildande. Svårighet att se det nödvändiga. Synförmåga som sätts ur spel. Sökandet efter essens.

Broderi är också tid. Jag samlar på tid. Tid blir synlig genom handens närvaro. Myckenhet av tid finns i samlingar. Jag blir som solblind av arbete som synliggörs. Samtidigt som pupillen dras ihop startar processandet och skärpan vidgas både framför och bakom det som finns i fokus.

Gemensamma verk

Daldräll 2016

1252 handtecknade rutpapper.

Time Flies 2016

Formation av vävstolar från skullen, redskap och föremål ur Dalarnas museums samlingar.

Svartvita fotografier från Dalarnas museum bildarkiv.

Två fotografier av Karl Lärka: *Porträtt* och *Linberedning* inlånade från Mora bygdearkiv.

////////////////////////////////////

Arbetsplats 2016

Installation med åtta skrivbord.